

O ljubavi

... Rjepnin i Nađa su otkrili kako na ljudskom licu postoje dubinske saglasnosti između duše i njene sudbine. (Milo Lompar Crnjanski i Mefistofel)

Rjepninove i Nađine različitosti, nesuglasice i drugačiji pogled na život, ne mogu ugasiti ljubav koju osećaju jedno prema drugom.

Nadja je dosta mlađa od Rjepnina, što nam ukazuje na mogućnost razmimoilaženja u pogledima na određene životne situacije. Ona u sebi i dalje ima mnogo elana i vere u život, što ne možemo reći za njenog muža. Samim tim što je bila mlađa, Nađa je od Rjepnina u nekim situacijama očekivala i želela mnogo više energije i posvećenosti bračnom i emotivnom životu:

„Dok je lice njenog muža bilo, lice čoveka koji je umoran od života, - lice te žene bilo je puno neke želje, da bude vesela.“ (M. Crnjanski Roman o Londonu)

U Nađinoj svesti su sve vreme prisutne erotske misli i maštanja, koja bi vrlo rado podelila sa svojim mužem, jer je i dalje mlada i puna snage (u njoj se budi i materinski instinkt). Nađina velika ljubav prema Rjepninu ispunjena je snažnim erotskim nabojem, koji je nekada prikriven, a nekada sasvim eksplicitan. Sa druge strane, Rjepnina užasava pomisao da ne može bez ljubavi. Suštinski, Rjepninova erotska želja opada srazmerno dubini socijalnog potonuća i intenzitetu nemirenja, odnosno neprihvatanja novonametnute kulture i uslova življenja.

Dok je Rjepnin oboježen znakom smrti, Nađa neprekidno žudi za životom i njegovim čarima. Zato ona vidi:

„...da je sreća u ljudskom životu, ne van nas, nego u nama. Kroz smeh, sve češće kaže mu, i to, da bi trebao, naj-posle, da uvidi, da ima ženu, kakvu samo sultani imaju, kakve su samo sultani imali. I to je nešto u životu, valjda? Ona bi bila gotova, za njega, i život da dâ. Ne traži mu ništa, samo da više ne spominje te luckaste predloge, samoubistva.“

(M. Crnjanski Roman o Londonu)

Posle mnogobrojnih selidbi i promena poslova, Rjepninova vera u lepši život počinje da se gasi. Prostor doma se raspada od trenutka Nađinog prvog odlaska. Njena prisutnost menjala je smisao prostora za Rjepnina. Nađino odsustvo je rekonstrukcija doma. Stan postaje obično i bezvredno

mesto bez ljubavi i topline. Nađin odlazak suprug doživljava kao gubitak doma jer mu se sve bez nje činilo nemogućim i nepodnošljivim. Ona je, zapravo, bila jedina svetlost u njihovom mračnom izbegličkom životu, a kako je više nije bilo, doneo je odluku da se ubije.

Crnjanski je želeo da istakne kako je muška sudbina prokleta i nesrećna od početka, što možemo videti i u njegovim drugim delima, kao što su *Seobe*, *Dnevnik o Čarnojeviću*, *Gardista*. Rjepnin je zauvek zarobljen mislima i sećanjima na rat i smrt, dok je Nađa toga oslobođena i zato nikada neće moći da ga u potpunosti razume.